

Szerb Köztársaság,
Oktatási, Tudományügyi és Technológiai Fejlesztési Minisztérium,
Belgrád

Újvidéki Egyetem BTK,
Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék,
Újvidék

KÖZSÉGI ANYANYELVI VERSENY

2016/2017.

5. osztály

A tanuló kódja: _____

Pontszám: _____

UTASÍTÁS A TESZT MEGOLDÁSÁHOZ

Az anyanyelvi versenyre készült teszt összesen húsz feladatot tartalmaz, megoldásukra 90 perc áll rendelkezésedre. A feladatlpra írd fel a kódodat, majd figyelmesen olvasd végig a feladatokat! A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg. Ne feledd, hogy végleges válaszaidat golyóstollal kell beírnod, mivel a ceruzával írt megoldásokat a javító tanár nem értékelheti. De ügyelj arra is, hogy munkád áttekinthető, igényes külsejű legyen! Ha előbb befejezted a munkát, nézd át újra a megoldásokat, és csendben hagyd el a tantermet!

Sok sikert kívánunk!

Javította: _____

5. osztály

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer három testvér. Két fiú és egy lány. Nem volt rajtuk semmi különös, talán csak annyi, hogy a nagyobbik fiú egy picit dagi volt, a kisebbik fiú szemüveges, a lány pedig tejfehér bőrű. De különben olyanok voltak, mint a többi gyerek. A dagit Daninak hívták, a szemüvegest Jenőnek, a tejfehér bőrűt Pircsinek.

Iskolások voltak mind a hárman, de most éppen otthon nyögtek, mivel hatalmas influenzajárvány söpört végig a városon, és egy csapásra megbénította az oktatást, mert főleg a tanulóiifjúság közül szedte az áldozatait. Ez már így van, hogy az összes járvány többnyire az oktatási idő alatt dül, hogy miért, azt még eddig senki sem tudta megfejtteni.

Reggel a mamájuk kikészített nekik egy csomó gyógyszert, és aggódva szólt vissza az ajtóból.

– Vegyétek be a gyógyszereket! És igyatok forró teát! És ne nyissátok ki az ablakot, mert huzat lesz, és tüdőgyulladást kaptok! És ne tévézzetek, és ne bömböltessétek a rádiót! És ne veszekedjete, és ne rontsátok el a gyomrotokat!

És elrohant dolgozni.

Dani azonnal kinyitotta az összes ablakot.

– Ne tüsszögjete, mert megfertőzitek a kutyámat! Gyere ide, Vacak!

Hogy történt, hogy történhetett? Az ablaknál álltak mind a négyen, s egyszerre tüsszentettek. Talán a tüsszentés összeszorzódott, és akkora légnyomás keletkezhetett, amely eltért a normálistól? A lényeg az, hogy egyszerre kirepültek mind az ablakon!

Szálltak suhanva túl a városon, túl a határokon, egyszer délnek, egyszer északnak, nem tudták pontosan, Jenő, a szuper eszű is csak pislogott a szemüvege mögött. Dani magához ölelte Vacakot, s nagyokat kurjongatott.

(Csukás István: Hapci-rakéta a Hókuszpókusz-szigetekre)

1. **Olvasd el** a szöveget, majd **válaszolj** a feltett kérdésekre!

a) Hogy hívták a nagyobbik fiút?

b) Miért maradt otthon a három gyerek?

c) Kikért aggódott az édesanya?

d) Kiért aggódott Dani?

2. Határozd meg a **beszélő szándéka** szerint az alábbi **mondatok fajtáját!**

a) Vegyétek be a gyógyszereket! _____

b) Szálltak suhanva túl a városon, túl a határokon. _____

3. Keress a fenti szövegben öt **felszólító módú igét**, majd **írd** le őket!

4. **Alakítsd át** a következő állító mondatot **tagadóvá! Írd** a vonalra!

Dani azonnal kinyitotta az összes ablakot.

5. **Elemezd mondattanilag** a következő mondatokat! A mondatrészeket **aláhúzással** és **betűjelzéssel** jelöld!

a) Aggódva szólt vissza az ajtóból.

b) És ne nyissátok ki az ablakot!

6. **Válaszd el** függőleges vonallal a **toldalékot** a szótótól! **Írd le** a szavakat a megfelelő helyre!

söpört, ajtóból, szólt, történt, rádiót

a) Szótő + jel: _____

b) Szótő + rag: _____

7. **Találd meg** Csukás István szövegének utolsó mondatában a **hangutánzó szót!** **Karikázd be!**

Dani magához ölelte Vacakot, s nagyokat kurjongatott.

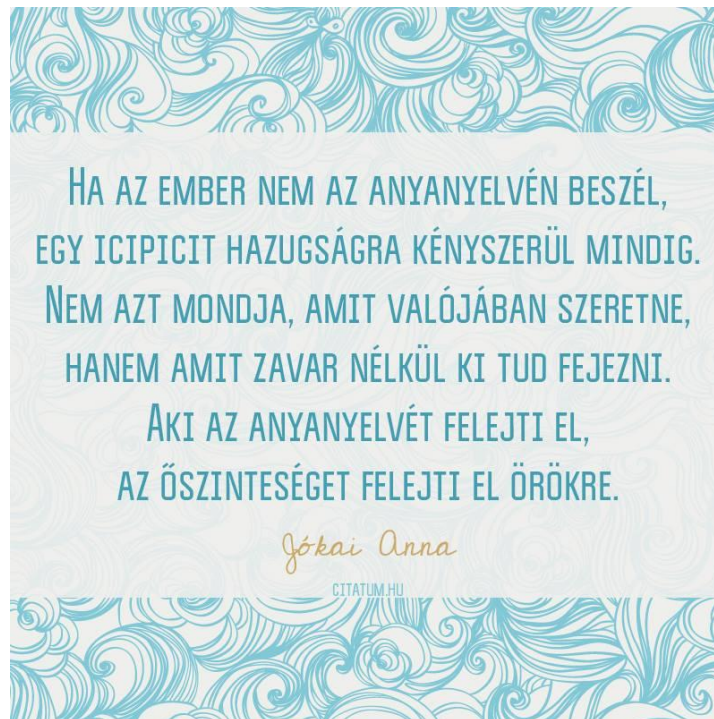
8. **Írd le** a *szuper* melléknév két **rokon értelmű** megfelelőjét!

9. **Határozd meg** az alábbi mondatok kiemelt szavának **szófaját!**

a) A lényeg az, hogy egyszerre **kirepültek** mind az ablakon! _____

b) **Dani** magához ölelte Vacakot, s nagyokat kurjongatott. _____

10. **Olvasd el** az alábbi Jókai Anna **idézett**! **Írd le** az idézet **többszörösen összetett** mondatát!

Többszörösen összetett mondat:

11. **Keress ki** a táblázatból a kért **információkat**! **Válaszolj** a feltett kérdésekre!

édesség	alakja	színe	alapanyaga	más jellegzetessége
csokoládé	négyszögletes	barna és fehér	kakaó	Melegben olvad.
fagyalt	gömb alakú	mindenféle	krém és jég	Hidegen jó.
dobostorta	henger alakú	barna	öt tortalap, krém	Karamell van a tetején.
Dunakavics	szabálytalan	mindenféle	földimogyoró és cukor	kemény

a) Melyik az az édesség, amelyik kemény és szabálytalan alakú?

b) Melyik édesség lehet fehér?

12. **Karikázd be** annak a mondatnak a **betűjelét**, amelyik nem ugyanazt jelenti, mint a kiemelt mondat!

Amikor a folyosóra értek, hirtelen rohanni kezdtek.

- a) Akkor kezdtek el rohanni, amikor a folyosóra értek.
- b) Elkezdtek rohanni, mielőtt a folyosóra értek.
- c) A folyosóra érve rohanni kezdtek.

13. **Találd ki**, melyik **azonos szóalak** tartozik mindkét jelentéshez! **Írd** a vonalra!

a) mennybolt	_____	lángol
b) rágunk vele	_____	tart
c) légmozgás	_____	perem
d) tapsifüles	_____	megmozdítja a kezét
e) farsangi édesség	_____	a mi növényünk

14. **Olvasd el** az alábbi párbeszédet! **Írd le** a benne található jelen idejű, kijelentő módú, egyes szám második személyű **igét**!

Ige: _____

15. **Alkoss két-két összetett szót**, amelynek a megadott szó az előtagja!

a) könyv-: könyvtár, _____, _____

b) sport-: sportújság, _____, _____

16. **Pótold a hiányzó mássalhangzókat!**

a) A tolvaj á____szakállban á____t az utcasarkon.

b) To____juk félre a szekrényt, mert beesett mögé a to____am!

17. **Egészítsd ki** a mondatokat a **hasonló alakú szópárok** megfelelő tagjával!

a) egyelőre – egyenlőre

Az asztalosok _____ vágták a deszkákat.

_____ nem ehett a beteg fűszeres ételeket.

b) elől – elől

Akik _____ ültek, jobban látták az előadást.

A rókának sikerült elmenekülnie a vadászkutyák _____.

18. **Olvasd el** az alábbi **viccet!** **Karikázd be** annak a mondatnak a betűjelét, amelyik a **poént** tartalmazza!

A kis százlábú panaszkodik az orvosnak:

– Doktor bácsi, nagyon fáj a lábam.

– Melyik?

a) – Azt sajnos nem tudom.

b) – Nem tudom megmondani, mert még csak tízig tanultunk számolni.

19. Nézd meg az alábbi képeket! **Tagold** az összetett helységneveket **elő- és utótagra!**

a) Ürményháza = _____ + _____

b) Udvarszállás = _____ + _____

20. **Egészítsd ki** a szólásokat egy-egy **testrész** nevének toldalékos alakjával! **Válassz** a felsoroltak közül!

szem, száj, nyelv, fül, has, láb, orr, kéz, fej

a) A _____ süt a nap.

d) A _____ vette ki a szót.

b) Ég a _____ alatt a munka.

e) Bal _____ kelt fel.

c) Hegyezi a _____.

JAVÍTÁSI KULCS AZ 5. OSZTÁLYOS TESZTHEZ
(2017. évi községi anyanyelvi verseny)

1. a) (A nagyobbik fiút) Daninak hívták. b) Azért (maradtak otthon), mert betegek/influenzásak voltak. c) (Az édesanya) a gyerekeiért aggódott. d) (Dani) a kutyájáért (Vacakért) aggódott. **(4x0,25=1)**
2. a) felszólító mondat, b) kijelentő mondat **(2x0,5=1)**
3. vegyétek be, igyatok, nyissátok ki, tévézzetek, bömböltessétek, veszekedjétek, rontsátok el, tüsszögjétek, gyere ide **(5x0,2=1)**
4. Dani nem azonnal nyitotta ki az összes ablakot. /
Dani nem nyitotta ki azonnal az összes ablakot. **(1)**
5. a) Aggódva szólt vissza az ajtóból.
mH **hH**
- b) És ne nyissátok ki az ablakot! **(5x0,2=1)**
6. a) Szótó + jel: söpör | t, szól | t, történ | t, b) szótó + rag: ajtó | ból, rádió | t **(5x0,2=1)**
7. kurjongatott **(1)**
8. kitűnő, kiváló, nagyszerű, remek, óriási, fantasztikus, szenzációs, zseniális, elsőrangú, prima, klassz, menő, tuti, márkás stb. **(2x0,5=1)**
9. a) ige, b) főnév **(2x0,5=1)**
10. Nem azt mondja, amit valójában szeretne, hanem amit zavar nélkül ki tud fejezni. **(1)**
11. a) Dunakavics, b) csokoládé, fagyalt, Dunakavics **(2x0,5=1)**
12. b) Elkezdtek rohanni, mielőtt a folyosóra értek. **(1)**
13. a) ég, b) fog, c) szél, d) nyúl, e) fánk **(5x0,2=1)**
14. mondod **(1)**
15. a) könyvmoly, könyvborító, könyvtámasz, könyvjelző, könyvjutalom, könyvesbolt stb.
b) sportmérkőzés, sportműsor, sportkocsi, sportrepülő, sportcipő, sportesernők stb. **(4x0,25=1)**
16. a) A tolvaj álszakállban állt az utcasarkon.
b) Toljuk félre a szekrényt, mert beesett mögé a tollam! **(4x0,25=1)**

17. a) Az asztalosok **egyenlőre** vágják a deszkákat. **Egyelőre** nem ehet a beteg fűszeres ételeket.
b) Akik **elől** ültek, jobban látták az előadást.
A rókának sikerült elmenekülnie a vadászkutyák **elől**. **(4x0,25=1)**
18. b) – Nem tudom megmondani, mert még csak tízig tanultunk számolni. **(1)**
19. a) Ürményháza = Ürmény + háza, b) Udvarszállás = Udvar + szállás **(2x0,5=1)**
20. a) A **hasára** süt a nap. b) Ég a **keze** alatt a munka. c) Hegyezi a **fülét**.
d) A **szájából** vette ki a szót. e) Bal **lábbal** kelt fel. **(5x0,2=1)**